

Det er blevet mere byrdefuldt at drive virksomhed i Danmark

Resumé

Det er blevet mere byrdefuldt at drive virksomhed i Danmark. Det er vurderingen fra 447 virksomheder, der har deltaget i en survey blandt Dansk Erhvervs medlemmer. To ud af tre vurderer, at de erhvervsøkonomiske byrder for deres virksomhed er steget de seneste år, mens praktisk taget ingen oplever, at de er blevet reducerede. Tallene understøttes af, at Erhvervsstyrelsens egen byrdemåling viste, at de erhvervsøkonomiske byrder samlet set steg fra 2016 til 2017, og senest ikrafttrædelsen af den meget byrdefulde persondatalovgivning "GDPR" i maj i år.

Udviklingen er ærgerlig, for i en årrække gik det faktisk den rette vej med at reducere byrderne for danske virksomheder, som skiftende regeringer har haft ambitiøse målsætninger om. Og ser vi fremad er der flere byrdefulde lovgivningspakker på vej, herunder især den omfattende ePrivacy, som mange sammenligner med den meget byrdefulde Persondataforordning (GDPR). Det hæmmer danske virksomheders vækstmuligheder og svækker derigennem dansk økonomi, når erhvervslivet skal bruge kræfterne på at sætte sig ind i og efterleve nye regler og ny lovgivning. Der er et behov for at styrke indsatserne for at reducere byrdernes omfang, så vi kan genfinde de positive takter fra tidligere.

Nøgletal fra undersøgelsen

- 67 pct. af virksomhederne har oplevet en stigning i mængden af erhvervsøkonomiske byrder i løbet af de seneste år. 33 pct. mener, at mængden er uændret, mens mindre end 1 pct. angiver, at mængden er faldet.
- Denne oplevelse af, at byrdernes omfang er steget er fremherskende i alle brancher og for alle virksomhedsstørrelser
- Ifølge Erhvervsstyrelsens erhvervsøkonomiske byrdemålinger voksede omfanget af de erhvervsøkonomiske byrder fra 2016 til 2017.

Af: Jakob Kæstel Madsen, analysekonsulent. Udgivelsestidspunkt: juli 2018

Virksomhederne: det er blevet mere byrdefuldt at drive forretning

To ud af tre danske virksomheder vurderer, at mængden af erhvervsøkonomiske byrder er steget i løbet af de seneste år, mens hver tredje vurderer, at den er uændret. Endelig har mindre end 1 pct. svaret, at de erhvervsøkonomiske byrder overordnet set er faldet. Denne fordeling gør sig stort gældende uafhængigt af virksomhedsstørrelse og branche.

Resultatet understøtter den faktiske udvikling, som viser, at mængden af erhvervsøkonomiske byrder steg en lille smule fra 2016 til 2017 efter nogle år med markante lettelser. Det er vigtigt at huske, at vi har spurgt virksomhederne en måneds tid efter ikrafttrædelsen af EU's Persondataforordning, som har været meget byrdefuld for virksomhederne at implementere.

67 pct. af virksomheder har i løbet af de seneste år oplevet, at mængden af erhvervsøkonomiske byrder er steget

Tabel 1: **Virksomhedernes opfattelse af udviklingen i mængden af erhvervsøkonomiske byrder de seneste år fordelt på virksomhedsstørrelse og branche.**

Kategori	Steget	Uændret	Faldet	n
Alle virksomheder	67%	33%	< 1%	447
1-10 medarbejdere	64%	35%	1%	212
11-25 medarbejdere	74%	26%	0%	117
26-100 medarbejdere	64%	36%	0%	88
100+ medarbejdere	70%	30%	0%	30
Detailhandel	64%	36%	0%	89
Engroshandel	63%	35%	2%	60
Hotel og restauration	69%	31%	0%	16
Transport	72%	27%	1%	94
Rådgivning	68%	32%	0%	37
IT- og tele	57%	43%	0%	35
Fremstilling	75%	25%	0%	20
Manuel service	68%	32%	0%	19
Andet	68%	33%	0%	77

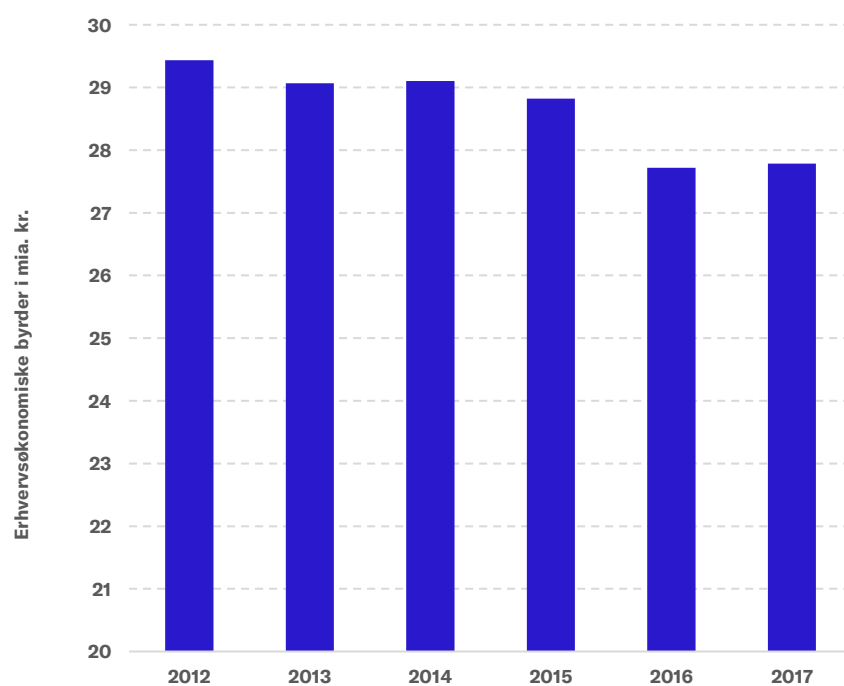
Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, juni 2018.

Note: For overskuelighedens skyld er svarene vist fraregnet den andel, som svarede "Ved ikke". Antallet af svar er i nogle brancher lavt og resultaterne for disse brancher bør derfor tages med meget store forbehold

Udviklingen i de erhvervsøkonomiske byrder stagnerede i 2017

Ser man på Erhvervsstyrelsens måling over udviklingen i de erhvervsøkonomiske byrder kan man konstatere, at byrderne steg en smule (70 mio. kr. samlet set) fra 2016 til 2017. Det kommer efter, at byrdernes omfang år for år faldt fra 2012 til 2016 (med 2014 som en undtagelse). Vi har i sagens natur ikke tal for 2018 endnu, men det er i hvert fald velkendt, at det har kostet erhvervslivet mange kræfter at blive klar til den nye persondataloggivning, GDPR.

Figur 1: **Udviklingen i erhvervsøkonomiske byrder, 2012-2017.**

Kilde: Erhvervsministeriets "Redegørelse om erhvervslivet og reguleringen" fra 2013, 2014, 2015, 2016 og 2017.

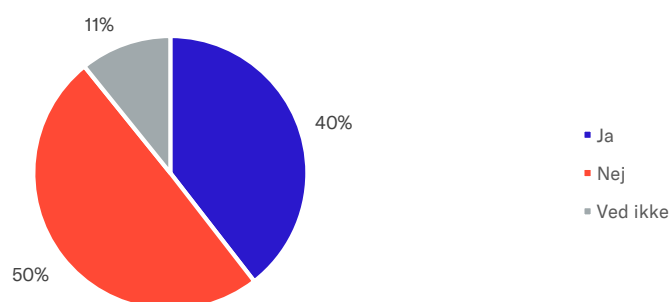
Et godt eksempel på byrdefuld lovgivning: EU's Persondataforordning

En erhvervsøkonomisk byrde i særklasse er de nye persondataregler, som trådte i kraft med EU's Persondataforordning (GDPR) den 25. maj 2018. I dag florerer persondata i stadigt stigende omfang rundt mellem virksomheder og forbrugere og set i det lys virker det oplagt, at der fra europæisk side fastlægges nogle fælles regler, som alle virksomheder skal leve op til, når de behandler persondata.

Det er dog meget vigtigt at huske på, at erhvervsøkonomiske regler og byrder koster virksomhederne på bundlinjen, når der skal allokeres ressourcer til at håndtere det voksende regelsæt, og det kan ligeledes sætte væsentlige begrænsninger for virksomhedernes muligheder for at styrke forretningen via bedre dataanvendelse. I figuren nedenfor kan man se, at 40 pct. af virksomhederne anser data som en væsentlig del af deres forretning. Der er altså en stor del af de danske virksomheder, som rider på den digitale udviklingsbølge, hvor eksempelvis kundedata og anden persondata anses som en central del af forretningen

40 pct. af de danske virksomheder anser data som en væsentlig del af deres forretning

Figur 2: **Virksomhedernes vurdering af, om brugen af data (fx kunders digitale eller fysiske købsadfærd) er en væsentlig del af deres forretning, 2018.**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, juni 2018.

Note: n = 547.

De seneste års datalovgivning har forringet mulighederne for at styrke forretningen via bedre dataanvendelse, lyder vurderingen fra en tredjedel af de virksomheder, som anser data for en væsentlig del af deres forretning, hvilket ofte er mellemstore eller store virksomheder. Det svarer til, at de seneste års datalovgivning har forringet forretningsmulighederne for 13 pct. af alle danske virksomheder. Ser man på nedenstående tabel kan man se, at det særligt er virksomheder med 11-25 medarbejdere, der oplever forringede mulighed ligesom det også var dem, som i størst omfang oplevede stigning i mængden

Forretningsmulighederne forringes hos mange virksomheder som følge af de seneste års datalovgivning

af erhvervsøkonomiske byrder. Det er typisk nogle virksomheder, hvor effektiv dataanvendelse kan være med til at høste nogle lavthængende frugter i form af øget omsætning eller effektiv sagsbehandling.

Endelig kan man også bemærke, at der særligt inden for rådgivnings- samt it og telebranchen er en betydelig mængde virksomheder, som har oplevet forbedrede muligheder for at styrke forretningen som følge af lovgivningen. Det skyldes, at flere af disse virksomheder har tjent penge på at hjælpe andre virksomheder med at blive klar til at leve op til nye dataregler fx EU's Persondataforordning. Der er dog på samme tid en tilsvarende gruppe af virksomheder inden for disse brancher, hvor mulighederne er blevet forringet.

Virksomhedernes vurdering af, om de seneste års datalovgivning har forbedret eller forringet virksomhedens muligheder for at styrke forretningen fordelt på virksomhedsstørrelse og branche

Kategori	Forbedret	Uændret	Forringet	Ved ikke	n
Alle virksomheder	7%	47%	33%	14%	216
1-10 medarbejdere	6%	44%	31%	19%	94
11-25 medarbejdere	3%	47%	41%	9%	58
26-100 medarbejdere	11%	51%	26%	13%	47
100+ medarbejdere	6%	53%	35%	6%	17
Detailhandel	2%	56%	27%	15%	41
Engroshandel	2%	43%	52%	2%	42
Hotel og restauration	0%	50%	42%	8%	12
Transport	4%	37%	22%	37%	27
Rådgivning	20%	40%	24%	16%	25
IT- og tele	26%	47%	26%	0%	19
Fremstilling	14%	57%	29%	0%	7
Manuel service	0%	70%	20%	10%	10
Andet	0%	42%	36%	21%	33

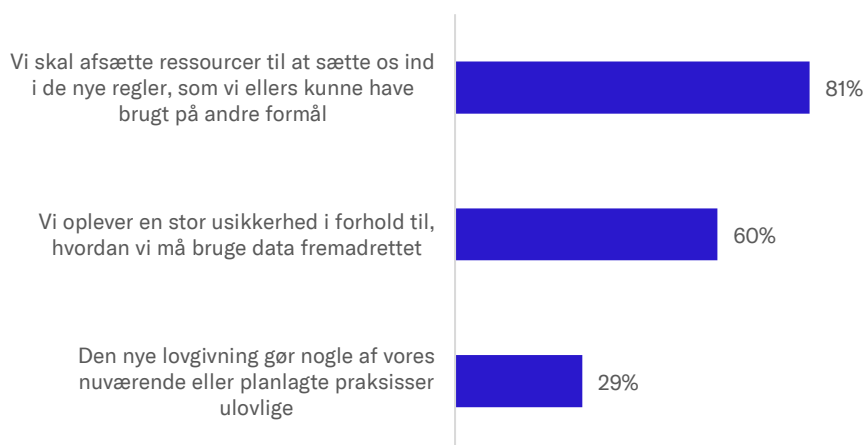
Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, juni 2018.

Note: Tabellen viser kun fordelingen af svarene for de virksomheder, som anser data som en væsentlig del af deres forretning.

Når vurderingen er, at persondataloven har forringet mange virksomheders muligheder for at styrke forretningen, skyldes det især, at det har lagt beslag på mange ressourcer, der kunne være blevet brugt til andre formål. Mange er også blevet usikre på, hvordan data må bruges fremadrettet, således at lovgivningen altså bremser og afholder virksomheder fra at udnytte data på måder, der ellers kunne være nyttige eller profitable. En del virksomheder oplever ligefrem, at nogle af deres nuværende eller planlagte praksisser er blevet ulovlige. Dette er et meget vigtigt perspektiv, der ofte glemmes i debatten om erhvervsøkonomiske byrder, hvor de etablerede byrdemålinger generelt har fokuseret på omkostningerne forbundet med det, virksomheder forpligtes til at gøre snarere end hvad de afholdes fra at gøre. Under alle omstændigheder illustrerer persondatareglerne, hvorfor regler og love i mange tilfælde er dyre for erhvervslivet at efterleve: man skal bruge tid på at sætte sig ind i dem (og ofte hyrer specialiseret rådgivning), og man forpligtes derpå til at foretage sig noget andet eller afholde sig fra at foretage sig noget bestemt i forhold til, hvordan man ellers ville have kunnet tilrettelægge sin forretning optimalt.

De forringede forretningsmuligheder skyldes primært allokering af ressourcer til håndtering af persondata samt tvivl om, hvad man må fremover

Figur 3: **Hvorfor har de seneste års dataloggivning forringet din virksomheds muligheder for at styrke forretningen?**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, juni 2018.

Note: n = 113. Spørgsmålet er kun blevet stillet til de respondenter, der oplever, at dataloggivning, især EU's Persondataforordning (GDPR), har forringet deres virksomheds muligheder for at styrke forretningen. Søjlerne summerer ikke til 100%, da man har kunne angive flere svar på spørgsmålet.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 11. juli.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående analysen kan ske til analysekonsulent Jakob Kæstel Madsen på jkm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6079.

Henvendelser angående erhvervsøkonomiske byrder i erhvervslivet kan ske til analysechef Malthe Munkøe på mmm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6510.

Noter